

Til lovforslag nr. L.177. Betænkning afgivet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 13. maj 2004

Betænkning

over

Forslag til lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner

[af videnskabsministeren (Helge Sander)]

1. Ændringsforslag

Videnskabsministeren har stillet 5 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. marts 2004 og var til 1. behandling den 30. marts 2004. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Videnskab og Teknologi.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og videnskabsministeren sendte den 9. januar 2004 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 145. Den 10. marts 2004 sendte videnskabsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Teknisk gennemgang

Videnskabsministeren og embedsmænd fra Videnskabsministeriet har den 14. april 2004 foretaget en teknisk gennemgang af lovforslaget over for udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 3 skriftlige henvendelser fra Dansk Magisterforening og Udvalget til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde.

Videnskabsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Dansk Magisterforening mundtligt over for udvalget redegjort for sin holdning til lovforslaget.

Samråd

Udvalget har stillet 3 spørgsmål til videnskabsministeren til mundtlig besvarelse. Ministeren har besvaret spørgsmålene i et samråd med udvalget den 5. maj 2004. Ministeren har i forlængelse af samrådet sendt udvalget det talepapir, der lå til grund for ministerens besvarelse af spørgsmålene.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 28 spørgsmål til videnskabsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2 af udvalgets spørgsmål til videnskabsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget kan støtte lovforslaget med ministerens æn-

dringsforslag, der vil give institutionerne ret til at etablere helejede datterselskaber, der kan anvendes til at modne væsentlige ideer i separate selskaber. Efter Socialdemokratiets, SF's og Det Radikale Venstres mening er dette af stor betydning for, om loven reelt giver institutionerne tilstrækkelig gode redskaber til at sikre projektmodning. De tre partier vil i denne forbindelse pege på, at denne mulighed bl.a. har haft stor betydning for arbejdet med videnovertførsel i Sverige.

De tre partier lægger desuden vægt på, at der afsættes penge til institutionernes arbejde med projektmodning. Konkret foreslås det, at man i forbindelse med finansloven sikrer, at staten skyder op til 100 mio. kr. ind i dette arbejde i form af en pulje, som institutionerne kan søge midler fra. Beløbet svarer til halvdelen af den økonomiske ramme, der er lovforslagets øvre grænse for, hvad institutionerne må anvende.

Tilskud fra puljen kan eventuelt administreres med den klausul, at pengene betales tilbage, når og hvis projekterne giver et nærmere bestemt afkast. Baggrunden for etableringen af en sådan pulje er dels at forhindre at selskabsdannelser under institutionerne svækker den eksisterende undervisning og forskning, dels at give de berørte institutioner bedre mulighed for at gå med i etableringen af henholdsvis helejede og samejede selskaber.

De tre partier lægger desuden vægt på, at det under udvalgsbehandlingen er blevet klart, at begrebet »på markedsvilkår« i lovforslagets § 3 skal forstås således, at man fuldt ud kan benytte sig af aftaler om, hvordan et eventuelt overskud skal deles, når eller hvis der kommer penge i kassen.

De tre partier lægger endvidere vægt på, at det er institutionerne selv, der suverænt tager stilling til, om de ønsker at etablere selskaber, og hvilke aktiviteter de ønsker at placere i disse. Det er ligeledes af stor betydning for de tre partier, at der ikke i loven er lagt begrænsninger ind i forskernes ret til frit at publicere forskningsresultater.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og vil stemme hverken for eller imod ændringsforslagene.

Enhedslistens medlem af udvalget finder, at lovforslaget handler om at sætte mere fart i kommercialiseringen af dansk offentligt finansieret

forskning ved at give forskningsinstitutionerne mulighed for at etablere aktieselskaber. Lovforslaget styrker det stadig snævrere fokus på kommercial udnyttelse af forskning, hvilket betyder, at fokus inden for forskning forskubbes, så den fri forskning nedprioriteres til fordel for den forskning, der kan udnyttes her og nu, og som kan omsættes i patenter og penge.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Siunmut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af *videnskabsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL):

Til § 8

1) I *stk. 1* indsættes som *nr. 4*:

»4) At stifte eller erhverve ejerandele i aktie- eller anpartsselskaber, der alene har til formål at modne en opfindelse med henblik på beskyttelse af de immaterielle rettigheder.«

[Mulighed for, at aktieselskaber stiftet efter lovforslagets § 4 kan oprette selskaber til modning af enkelte opfindelser uden særlige bestemmelser for ejerskabsandel]

2) Efter *stk. 2* indsættes som nye stykker:

»*Stk. 3*. Aktieselskaber stiftet efter § 4, som har samme forbindelse til en eller flere sektorforskningsinstitutioner, som et datterselskab har til et moderselskab efter aktieselskabsloven, kan alene stifte eller erhverve ejerandele i selskaber omfattet af *stk. 1*, *nr. 4*, hvor dette sker i aktieselskabs regi.

Stk. 4. Ejerskabet til et selskab omfattet af *stk. 1*, *nr. 4*, skal senest 2 år efter, at det er blevet omfattet af denne lov, følge § 9 *stk. 1*, *nr. 1*.«

Stk. 3 bliver herefter *stk. 5*.

[§ 4-selskaber tilknyttet sektorforskningsinstitutioner kan alene oprette modningsselskaber i aktieselskabsform. Muligheden for at opretholde ejerskab i særlige modningsselskaber uden be-

stemmelser vedrørende ejerandel kan opretholdes i indtil 2 år]

3) I *stk. 3*, der bliver *stk. 5*, ændres »og 2« til: »2 og 4«.

[Lovteknisk ændring som følge af ændringsforslag nr. 1]

Til § 9

4) I *stk. 1* ændres »1-3« til: »1-4«.

[Lovteknisk ændring som følge af ændringsforslag nr. 1]

Til § 15

5) I *stk. 1* indsættes efter »lovens« ordene: »hele eller delvis«.

[Der åbnes mulighed for, at videnskabsministeren i lyset af Europa-Kommissionens hele eller delvise godkendelse af loven efter EU's statsstøtteregele kan iværksætte loven helt eller delvis]

Bemærkninger

Til nr. 1 og 2

Ændringsforslagene giver mulighed for, at § 4-selskaberne kan henlægge dele af deres aktiviteter, nemlig arbejdet med at modne opfindelser med henblik på beskyttelse af de immaterielle rettigheder, til særlige selskaber.

Der stilles i ændringsforslagene ingen særlige krav til ejerskabsandelen for sådanne modningsselskaber, men der indsættes en tidsmæssig grænse på 2 år for, hvor længe der kan opretholdes ejerskab, ud over de muligheder, der allerede ligger i § 9.

For § 4-selskaber stiftet af sektorforskningsinstitutioner kan denne mulighed alene omfatte stiftelse og ejerandele i aktieselskabsform, jf. de særlige bemærkninger til lovforslagets § 4.

Sådanne modningsselskaber giver mulighed for

- at placere bestemte typer af viden og teknologi i afgrænsede selskaber, således at man ikke skal modne vidt forskellige typer af opfindelser i samme selskab, dvs. et selskab stiftet efter lovforslagets § 4, og

- at afgrænse risikoen, så et eventuelt tab højst rammer modningsselskabet.

Der er således ikke tale om, at modningsselskaberne må sælge og producere produkter og tjenesteydelser i konkurrence med andre private virksomheder, men om at etablere en fleksibilitet, som vil kunne give § 4-selskaberne et vigtigt redskab til uden forsinkelse at få viderebearbejdet væsentlige opfindelser til så modne ideer, at de faktisk har en mulighed for at komme ud på markedet for immaterielle rettigheder.

Til nr. 3 og 4

Ændringsforslagene er lovtekniske ændringer som følge af ændringsforslag nr. 1.

Til nr. 5

Ændringsforslaget giver mulighed for, at videnskabsministeren foruden bemyndigelsen til at fastsætte tidspunktet for lovens ikrafttræden endvidere bemyndiges til at sætte loven delvis i kraft. Dette sigter på den situation, der kan opstå, hvis Europa-Kommissionen kun kan godkende dele af loven efter EU's statsstøtteregele. Hvis loven indeholder bestemmelser, som ikke kan godkendes efter statsstøtteregele, skal disse bestemmelser ikke sættes i kraft.

Jørgen Winther (V) Flemming Damgaard Larsen (V) Tina Nedergaard (V) Hanne Severinsen (V)

fmd. Jesper Langballe (DF) Søren Krarup (DF) Pia Christmas-Møller (KF)

Carina Christensen (KF) Bodil Kornbek (KD) Jytte Wittrock (S) Lene Jensen (S) Niels Sindal (S)

Thomas Adelskov (S) nfm. Torben Hansen (S) Anne Grete Holmsgaard (SF)

Margrethe Vestager (RV) Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Bet. o. lovf. vedr. teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristendemokraterne (KD)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 177

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat samt notat om de centrale ændringer fra høringsudgaven til det fremsatte lovforslag, fra videnskabsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Spm. 1 om, hvilke incitamenter de enkelte universiteter har til at lade et specifikt forskningsfelt overgå til et aktieselskab, til videnskabsministeren Spm. 2 om, hvordan industrivirksomheder kan få konkret udbytte af aktieselskabskonstruktionen, til videnskabsministeren Spm. 3, om aktieselskabsbestyrelsens eksterne medlemmer skal bestå af repræsentanter for industrielle virksomheder eller brancherepræsentanter for de vigtigste innovationsområder, til videnskabsministeren Spm. 4, om lovforslaget primært er rettet mod oprettelse af aktieselskaber med produktionsmæssigt sigte, eller om der også kan oprettes aktieselskaber med henblik på konsulentydelse, til videnskabsministeren Spm. 5 om fordelene ved aktieselskabskonstruktionen, til videnskabsministeren Spm. 6, om et oprettet aktieselskab er stillet anderledes end en industrivirksomhed, til videnskabsministeren Spm. 7 om, hvad det betyder, at en offentlig forskningsinstitution »i begrænset omfang« kan afholde udgifter til administration, lokaler og lign., til videnskabsministeren Spm. 8 om, hvilke dele af lovforslaget der sætter grænser for konkurrenceforvriddning, til videnskabsministeren Spm. 9 om, hvordan et universitet tilvejebringer kapitalindskuddet, til videnskabsministeren
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Spm. 10 om redegørelse for de skillelinjer, der forventes skabt mellem videnskabelige og kommercielle interesser i forskningen, til videnskabsministeren
6	Spm. 11 om forholdet mellem lovforslaget og universiteternes pligt til at formidle, til videnskabsministeren Spm. 12, om ministeren påtænker initiativer, der kan støtte universiteterne i at skabe vækstmiljøer, til videnskabsministeren
7	Meddelelse om teknisk gennemgang af lovforslaget 14/4-04
8	Overheads fra videnskabsministerens tekniske gennemgang af lovforslaget 14/4-04
9	Notat vedrørende udenlandske erfaringer med teknologioverførsel i selskabsform, fra videnskabsministeren
10	Spm. 13 om præcisering af forholdene omkring dobbeltansættelse, til videnskabsministeren Spm. 14 om, hvem der har kompetencen til fastsætte markedsprisen for en given opfindelse, til videnskabsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Spm. 15, om offentlige forskningsinstitutioners anvendelse af aktieselskabskonstruktionen er frivillig, til videnskabsministeren
	Spm. 16 om oversigt over reglerne i Sverige, Holland og England for universiteternes muligheder for at danne fuldt ud ejede datterselskaber, til videnskabsministeren
11	Spm. 17 om, hvilken åbenhed universiteternes bestyrelser er underlagt med hensyn til offentlighedens krav om information og viden om de immaterielle rettigheder, som universiteterne overdrager til aktieselskaberne, til videnskabsministeren
	Spm. 18 om, hvordan det sikres, at universitetsbestyrelserne ikke kun prioriterer forskning med potentiale for kommercialisering, til videnskabsministeren
	Spm. 19 om, hvordan den enkelte forskers forskningsfrihed sikres, til videnskabsministeren
	Spm. 20 om, hvilke sanktionsmuligheder ministeren har i tilfælde af, at universiteterne ikke overholder universitetslovens § 2, til videnskabsministeren
	Spm. 21, om de statslige løn- og ansættelsesvilkår er gældende for en ansat ved en forskningsinstitution, der i en orlovsperiode uden løn fra institutionen får ansættelse i et aktieselskab, til videnskabsministeren
	Spm. 22 om, hvorfor andre selskabskonstruktioner ikke er relevante i forbindelse med teknologioverførsel på markedslygnende vilkår, til videnskabsministeren
	Spm. 23 om den enkelte forskers rettigheder i forbindelse med de forskellige aspekter, som er indbygget i lovudkastets begrebsramme omkring teknologioverførsel, til videnskabsministeren
12	Spm. 24, om ministeren er indstillet på at give universiteter og sektorforskningsinstitutioner mulighed for at etablere 100 pct. institutions-ejede datterselskaber, til videnskabsministeren
13	Svar på spm. 1 om, hvilke incitamenter de enkelte universiteter har til at lade et specifikt forskningsfelt overgå til et aktieselskab, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 2 om, hvordan industrivirksomheder kan få konkret udbytte af aktieselskabskonstruktionen, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 3, om aktieselskabsbestyrelsens eksterne medlemmer skal bestå af repræsentanter for industrielle virksomheder eller brancherepræsentanter for de vigtigste innovationsområder, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 4, om lovforslaget primært er rettet mod oprettelse af aktieselskaber med produktionsmæssigt sigte, eller om der også kan oprettes aktieselskaber med henblik på konsulentydelse, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 5 om fordelene ved aktieselskabskonstruktionen, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 6, om et oprettet aktieselskab er stillet anderledes end en industrivirksomhed, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 7 om, hvad det betyder, at en offentlig forskningsinstitution »i begrænset omfang« kan afholde udgifter til administration, lokaler og lign., fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 8 om, hvilke dele af lovforslaget der sætter grænser for konkurrenceforvridning, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 9 om, hvordan et universitet tilvejebringer kapitalindsøkket, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 10 om redegørelse for de skillelinjer, der forventes skabt mellem videnskabelige og kommercielle interesser i forskningen, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 11 om forholdet mellem lovforslaget og universiteternes pligt til at formidle, fra videnskabsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 12, om ministeren påtænker initiativer, der kan støtte universiteterne i at skabe vækstmiljøer, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 13 om præcisering af forholdene omkring dobbeltansættelse, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 14 om, hvem der har kompetencen til fastsætte markedsprisen for en given opfindelse, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 15, om offentlige forskningsinstitutioners anvendelse af aktieselskabskonstruktionen er frivillig, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 16 om oversigt over reglerne i Sverige, Holland og England for universiteternes muligheder for at danne fuldt ud ejede datterselskaber, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 17 om, hvilken åbenhed universiteternes bestyrelser er underlagt med hensyn til offentlighedens krav om information og viden om de immaterielle rettigheder, som universiteterne overdrager til aktieselskaberne, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 18 om, hvordan det sikres, at universitetsbestyrelserne ikke kun prioriterer forskning med potentiale for commercialisering, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 19 om, hvordan den enkelte forskers forskningsfrihed sikres, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 20 om, hvilke sanktionsmuligheder ministeren har i tilfælde af, at universiteterne ikke overholder universitetslovens § 2, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 21, om de statslige løn- og ansættelsesvilkår er gældende for en ansat ved en forskningsinstitution, der i en orlovsperiode uden løn fra institutionen får ansættelse i et aktieselskab, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 22 om, hvorfor andre selskabskonstruktioner ikke er relevante i forbindelse med teknologioverførsel på markedslignende vilkår, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 23 om den enkelte forskers rettigheder i forbindelse med de forskellige aspekter, som er indbygget i lovudkastets begrebsramme omkring teknologioverførsel, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 24, om ministeren er indstillet på at give universiteter og sektorforskningsinstitutioner mulighed for at etablere 100 pct. institutionsejede datterselskaber, fra videnskabsministeren
14	1. udkast til betænkning
15	Samrådsspm. A, om der ikke er mulighed for, at den enkelte institutions aktieselskab kan danne helejede datterselskaber, til videnskabsministeren Samrådsspm. B, om det ikke ville øge chancerne for succes med teknologioverførsel, hvis staten skyder halvdelen af institutionernes 3-pct.-ramme i en pulje, til videnskabsministeren Samrådsspm. C om, hvordan en opfindelse værdisættes, og hvem der har retten til at afgøre en strid om værdifastsættelse, til videnskabsministeren
16	Henvendelse af 27/4-04 fra Udvalget til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde
17	Spm. 25 om kommentar til henvendelse af 27/4-04 fra Udvalget til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde, til videnskabsministeren
18	Henvendelse af 4/5-04 fra Dansk Magisterforening
19	Spm. 26 om kommentar til henvendelse af 4/5-04 fra Dansk Magisterforening, til videnskabsministeren
20	Videnskabsministerens talepapir fra samrådet 5/5-04 om samrådsspørgsmål A-C, fra videnskabsministeren
21	2. udkast til betænkning

Bilagsnr.	Titel
22	Svar på spm. 25 om kommentar til henvendelse af 27/4-04 fra Udvalg til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde, fra videnskabsministeren
	Svar på spm. 26 om kommentar til henvendelse af 4/5-04 fra Dansk Magisterforening, fra videnskabsministeren
	Notat om innovationsmiljøernes opgaver og finansiering, fra videnskabsministeren
23	3. udkast til betænkning
24	4. udkast til betænkning
25	Henvendelse af 12/5-04 fra Dansk Magisterforening
26	Spm. 27 om kommentar til henvendelse af 12/5-04 fra Dansk Magisterforening, til videnskabsministeren
27	Spm. 28, om der med lovforslaget ikke er risiko for, at universiteterne eller de nye selskaber får øgede muligheder for at gribe ind i den enkelte forskers forskningsfrihed, til videnskabsministeren
28	Svar på spm. 28, om der med lovforslaget ikke er risiko for, at universiteterne eller de nye selskaber får øgede muligheder for at gribe ind i den enkelte forskers forskningsfrihed, fra videnskabsministeren
29	Svar på spm. 27 om kommentar til henvendelse af 12/5-04 fra Dansk Magisterforening, fra videnskabsministeren
30	5. udkast til betænkning
31	Ændringsforslag fra videnskabsministeren

2 af udvalgets spørgsmål til videnskabsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og svarene er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 28

Af bemærkningerne til § 2, stk. 2, fremgår det i forbindelse med definitionen af begrebet »identifikation«, at de nye aktieselskaber stiftet efter lovforslagets § 4 på universiteternes vegne bl.a. kan drive »opsøgende arbejde« og »afsøge potentielle opfindelser«. Er der ikke hermed en risiko for, at universiteterne eller de nye selskaber dermed får øgede muligheder for at gribe ind i den enkelte forskers forsknings- og metodefrihed m.v.?

Svar

Sigtet med det aktuelle lovforslag er at give universiteter og sektorforskning bedre rammer for at organisere arbejdet med teknologioverførsel bedre og mere professionelt.

I den forbindelse har det været vigtigt at sikre, at der skabes bedre muligheder for, at teknologioverførslen kan organiseres og gennemføres som en service over for institutionens ledelse og ansatte.

Frem for at den enkelte forsker er overladt til på egen hånd at opsøge viden, ekspertise og kompetence, når vedkommende står med en idé eller opfindelse med kommercielt potentiale, er det vigtigt, at de personer, der arbejder på institutionen eller i et § 4-selskab med teknologioverførsel, er synlige på institutionen og også selv tager initiativ til at komme rundt og tilbyde deres viden og hjælp til forskerne og forskermiljøerne.

Det er det, som skal forstås ved begreber som »opsøgende« og »afsøgning af potentielle opfindelser«.

Som det også fremgår af bemærkningerne til § 2, stk. 2, er det helt afgørende, at dette sker gennem dialog mellem dem, der arbejder med teknologioverførsel, og de enkelte forskere og forskningsledere på institutionen. Det understreges, at denne dialog alene har karakter af et til-

bud til forskerne, ikke en forpligtelse ud over allerede gældende ret.

L 177 indeholder derfor ikke hverken direkte eller indirekte nogen yderligere beføjelser for universiteter og sektorforskningsinstitutioner med hensyn til at gribe ind i den enkelte forskers rettigheder eller forsknings- eller metodefrihed.

Lovforslaget ændrer ikke ved den eksisterende retstilstand på dette område, jævnfør i øvrigt besvarelsen af spørgsmål 27.

Spørgsmål 27

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 12. maj 2004 fra Dansk Magisterforening, jf. L 177 – bilag 25. Herunder bedes ministeren oplyse, om det er korrekt, at en universitetsbestyrelse kan fratage en forsker den frie publiceringsadgang ved at anvende reglerne i forvaltningslovens kapital 8 eller universitetslovens § 10.

Svar:

Jeg vil indledningsvis slå fast, at der med forslaget til lov om teknologioverførsel mv. ved offentlige forskningsinstitutioner ikke ændres ved gældende regler for offentliggørelse af forskningsresultater. Retstilstanden er den samme som hidtil.

Det er som udgangspunkt en del af ophavsmanden til et værks ideelle ret at træffe afgørelse om værkets offentliggørelse. Hertil kommer, som fremhævet i svaret på spørgsmål 17 og 26, at hvor forskning finansieres helt eller delvist af offentlige midler, så er der en pligt til at offentliggøre forskningsresultater.

Bestyrelsen kan dermed normalt ikke fratage den enkelte forsker retten til at offentliggøre forskningsresultater, men offentliggørelsen kan efter omstændighederne udskydes.

Det fremgår således af lov nr. 347 af 2. juni 1999 om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner, § 10, stk. 3, at forskeren som udgangspunkt kan offentliggøre og disponere over en opfindelse, når ansættelsesinstitutionen,

f.eks. et universitet, skriftligt har bekræftet at have modtaget en underretning om, at forskeren har gjort en opfindelse som led i sit arbejde. Ansettelsesinstitutionen kan imidlertid i medfør af § 11, stk. 2, pålægge forskeren ikke at offentliggøre sin opfindelse i op til to måneder eller længere efter konkret aftale, hvis institutionen ønsker at udnytte opfindelsen erhvervmæssigt. Også her ændrer lovforslaget ikke ved gældende ret. Jeg henviser desuden til mit svar på spørgsmål 23.

Af lov nr. 402 af 28. maj 2003 om et videnskabetisk komitéssystem og behandling af biomedicinske forskningsprojekter følger det af § 14, stk. 1, nr. 6, at komiteen skal sikre, at der sker offentliggørelse af såvel negative som positive

forsøgsresultater så hurtigt, det er muligt og fagligt forsvarligt.

Efter forvaltningslovens § 27 kan den ansatte pålægges tavshedspligt med hensyn til oplysninger, det kan være nødvendigt at hemmeligholde for at varetage væsentlige hensyn til blandt andet det offentlige økonomiske interesser, herunder udførelsen af det offentlige forretningsvirksomhed. Der skal foreligge væsentlige hensyn, før en forskers publiceringsret kan begrænses af tavshedspligten. Afgørelsen skal begrundes. Tavshedspligten kan kun opretholdes, så længe begrundelsen for tavshedspligten er til stede. Dette forhold er også kommet til udtryk i universitetslovens § 10, stk. 2, med bemærkninger, som også bygger på forvaltningslovens regler.